

TUOTTAVA MINKIN KASVATUS

Vuosikiertotiedote
Nro 4, toukokuu 2016

Osa 4. IMETYS- JA VARHAISKASVATUSAIKA

MINKKIEN RUOKINTA

IMETYSKAUDELLA

Imetysajan edetessä rehun annostelu on säädettävä emon ruokahalun mukaiseksi, ja silloin on syytä alkaa ruokkia kahdesti päivässä. Tämä tapahtuu yleensä penikointikauden lopulla. Ruokahaluun ja sen lisääntymiseen vaikuttavat ikä ja imetettävien pentujen lukumäärä.

Rehun tarve lisääntyy imetyskaudella keskimäärin 3-5 % päivässä. Ratkaisevaa ruokinnassa on kuitenkin pentujen lukumäärä, joten päivittäinen rehunlisäys voi olla suurempikin.

Noin kahden viikon iässä pentujen paino on jo yli viisinkertaistunut. Pentujen ensimmäiset viikot ratkaisevat, miten ne tulevat myöhemmin kasvamaan. Huonoa alkukasvua ei kurota enää myöhemmin kiinni. Selkeät merkinnät syntymäajoista ja pentumääristä helpottavat ruokintaa.

Suurimpien pentueiden emoilla imetyksen tarve päivässä on ensimmäisellä viikolla noin 100 g, mutta neljän viikon päästä jo noin 300 g maitoa päivässä. Ei siis ihme, että suurten pentueiden emot ovat lujilla imetyksen kanssa ja imetysanemian vaara on todellinen.

Ruokitaan sitten yksilöruokkijalaitteella tai perinteisellä ruokintametodilla, rehua lisätään aina sen mukaan, miten rehu on syöty ja verkko puhdas.

Ensimmäinen annos voidaan ruokkia antamalla sama määrä kaikille naaraille ja toisella ruokintakerralla annostelu määritellään pentuekoon ja syntymäajankohdan mukaan.

Puhtaaksi nuoltu verkko tarkoittaa aina, että rehuanosta on lisättävä. Ruokintaan kannattaa käyttää aikaa ja tehdä se huolella ajatuksen kanssa, tarkkaillen samalla onko pesissä asiat kunnossa.

Nyrkkisääntönä on annostella rehusta 1/3 aamulla ja 2/3 illalla.

RUOKINTA PENTUJEN ALKAESSA SYÖDÄ

Pentujen ruokintaa ei pidä aloittaa pesäkopin kannelle liian aikaisin, koska pennun suoli ei pysty käsittelemään kiinteää ravintoa ennen kuin pennut ovat noin neljän viikon ikäisiä. Liian aikaisin aloitettu pesäkopin kansiruokinta voi siten johtaa ripuliongelmiin.

Pennut alkavat kyllä imeä nestemäistä osaa rehusta jo runsaan kolmen viikon ikäisinä, kun emot kantavat rehua pesään.

Pesäkopin kansiruokinta aloitetaan yleensä noin 3.-5.6. samalla kertaa kaikille pesille. Ruokinta voidaan tietysti porrastaa alkavaksi vanhemmilla pennuilla jo aiemmin ja nuorilla myöhemmin syntymäajan mukaisesti.

Pesäkopin kannelle ruokittaessa on huolehdittava, että pennut ulottuvat syömään rehua ja pääsevät myös ulos juoksuhäkille.

Vaikka pesässä on pennuille yleensä verkkotikkaat, on ruokailua helpotettava nostamalla pesää kuivikkeella (kutterilastulla).

Usein on käytössä myös alaslaskettavat pesäluukut, joiden avulla rehu saadaan laskettua paremmin pentujen ulottuville.

Syötetään rehu sitten pesäkopille taikka juoksuhäkille, rehu annostellaan pitkänomaisena juonena lähelle noustavaa tikas- / verkkoseinää, jolloin useimmat pennut pääsevät kerralla syömään.

Edellispäivänä jaettu syömätön rehu on syytä kerätä pois, sillä kalapitoinen rehu pilaantuu verkolla nopeasti. Nyrkkisääntönä on, että rehua on aamulla jäänyt verkolle vähän noin neljäsosalle häkeistä.

Mitä lämpimämmät säät, sitä nopeammin rehu verkolla pilaantuu ja kuivuu. Ruokintakertoja olisi illoin hyvä lisätä ja ajoittaa niin, että pääosa rehuanoksesta annetaan myöhään illalla.

Rehun tasausta kannattaa välttää, ettei mahdollisia taudin aiheuttajia siirrellä pesältä toiselle.

Hyvä ruokintaratkaisu on ruokkia eläimiä sekä häkille että pesäkopin kannelle. Kun aamulla tehdään päivän ensimmäinen ruokinta, annetaan ”emon annos” juoksuhäkille.

Tällöin voidaan samalla tarkkailla emon kuntoa. Kun ensimmäinen kierros on tehty, tehdään saman tien seuraava kierros ja annetaan rehuannos pesäkopin kannelle pennuille. Iltaruokinta tehdään samalla metodilla.

Osa tarhaajista ei ruoki pesäkopille ollenkaan, vaan he jatkavat häkille ruokkimista siten, että pentujen alkaessa syödä rehua tiputetaan ruokittaessa pieni määrä myös pesäkopin reiän viereen tai tuulisuojan ollessa paikallaan, sen aukolle.

Melko pian pennut alkavat nousta myös häkille syömään, kun ne alkavat paikantaa pääannoksen häkin kannella. Tällä ruokintasysteemillä saattaa pentumenetyksiä tulla jonkin verran enemmän kuin ruokittaessa pesäkopin kannelle.

Huomionarvoista on kuitenkin se, että pelkästään tai ainakin osittain ruokkimalla juoksuhäkin kannelle, naaraiden kunto pysyy parempana ja imetyksänemian vaara pienenee. Tämän vuoksi ruokintaa

pelkästään pesäkopin kannelle ei voi suositella. Se on usein jo hygienian kannalta huonompi vaihtoehto, koska syömätöntä rehua alkaa herkemmin kerääntyä pesäkoppiin lisäten tautiriskejä.

Pesäkopin verkolle ruokkimista jatketaan noin kolme viikkoa, ja ruokinta lopetetaan yleensä juhannukseen mennessä.

Pentujen alkaessa syödä ja liikkua juoksuhäkillä poistetaan mahdolliset ”pesän pienentäjät”, tuulisuojat ja myös pentuverkot, sitä mukaan kun liikkuminen normaalilla pohjaverkolla alkaa luonnistua. Poistaminen tehdään pentujen iän / kasvun mukaisessa järjestyksessä (noin 4-5 viikon ikäisenä).

On myös huomioitava, että vesinipan paine pidetään sen verran pienellä, että pennut juomapisteen löytäessään eivät pelkää mennä nipalle juomaan. Vesinippaan asennettu ”pentukeinu” myös aikaistaa pentujen juomapisteen käyttöä.

REHU

Imetyaikana emon maidossa peilautuu syöty rehu. Rehun tulee olla imetysjaksolla mahdollisimman tuoreista ja riskittömistä raaka-aineista valmistettua.

Valkuaisen osuuden tulee olla toukokuussa vielä korkea (43-45 %), hiilihydraattien osuuden matala ja kuiva-aineen energian yli 4000 kcal.

Imetysajan rehuun valmistajat lisäävät suolaa 0,1-0,2 % ja usein myös nopeita hiilihydraatteja (melassia).

Kasvattajat lisäävät usein tarhalla lisävalmisteita rehuun lähinnä imetysänemian ehkäisemiseksi (esim. Maltolyt) hyvissä ajoin jo toukokuun lopulta lähtien, kun imetys alkaa lähestyä huippuaan.

Elektrolyyttiliuosta voi valmistaa myös itse ja antaa se juoton kautta. Resepti ja ohje löytyvät Profurin sivuilta.

Riippumatta siitä mihin aikaan päivästä rehu tarhoille toimitetaan, olisi hyvä että rehun annettaisiin tekeytyä kunnolla ennen ruokkimista. Näin rehun eri ainesosat ehtivät imeytyä massaan ja mahdollinen liian kylmä rehu vähän lämmitä.

E erityisen tärkeää tämä on silloin, kun pennut alkavat syödä ja suolisto alkaa kehittyä kiinteälle ravinnolle. Siiloon jätetään rehumäärä, jolla voidaan hoitaa seuraavan päivän aamuruokinta, kun taas päivän aikana toimitettu rehu ehtii iltaruokintaan mennessä tekeytyä.

Siinä vaiheessa kun pennut alkavat syödä, on rehun oltava niin vetelää kuin se ruokinnan kannalta on mahdollista (pysyy juuri verkolla). Jos rehu on liian sakeaa, pennut eivät saa syötyä sitä kunnolla verkon läpi, eivätkä myöskään saa siitä riittävästi vettä.

Tämän vuoksi liian sakeaan rehuun tulee sekoittaa lisää vettä niin paljon, että saadaan rehuun sopiva vetelyysaste. Sakoava rehu saattaa vaatia useamman veden lisäyksen, jotta siihen saataisiin sopiva löysyys. Sekoittajatruckki on tässä oivallinen apuväline.

Kun pennut alkavat syödä kiinteää ravintoa, on tärkeää kiinnittää huomiota pentujen kehittyvään suolistoon. Rehun pitää silloin olla mahdollisimman sulavaa ja maittavaa.

Muurahaishapon määrä pyritään pitämään alle 0,3 %. Rasvan määrää aletaan nostaa rehussa tasaisesti kesäkuun alusta lähtien lisäämällä kasviöljyä. Viljan laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta rehuun saadaan hyvä sitko ja vältetään hometoksiinit.

KUOLLEISUUS

Pentujen kuolleisuus vaihtelee tarhoilla paljon. Penikoinnin yhteydessä ja muutama päivä sen jälkeen pentuja menehtyy eri syistä, ja ensimmäiseen tarkistukseen mennessä (viikko penikoinnista) kuolleisuus lienee 5-8 prosentin luokkaa.

Pääsääntöisesti kuolleisuus vähenee tämän jälkeen, mikäli matkan varrelle ei satu kovin paljon nykyminikille ominaisia sairauksia.

Varsinkin toukokuun aikana nähdään miten hoidossa ja erityisesti ruokinnassa ja rehussa on onnistuttu.

Tanskalaiset ovat laskeneet, että kuolleisuus kesäkuussa vaihtelee tarhoilla 2-6 prosentin välillä. Kuolleisuus 1.-15. kesäkuuta on noin 2 % ja 16.-30. kesäkuuta noin 1 %.

Syyt kuolleisuuteen:

- 32 % kuihtumisesta johtuvia
- 30 % muista syistä johtuvia
- 20 % puremista johtuvia
- 10 % naaraan aiheuttamista puremista johtuvia
- 8 % ripulista johtuvia

Suomalaisilta tarhoilta ei ole kattavia tilastoja.

KASVATUSEMOLLE SIIRTO JA

PENTUJEN TASAAMINEN

Minkkinaaraan emo-ominaisuudet ovat erinomaiset – se pyrkii tekemään kaikkensa hoitaakseen ison pentueensa jopa oman terveytensä uhalla. Ylihuolehtivaisuuteen taipuvaiset yhden pennun minkkiemot saattavat ”hoitaa” ainoan pentunsa kuoliaaksi.

Minkkinaaras voi kuitenkin hävittää pentujaan, ja silloin kun sitä esiintyy, se johtuu yleensä maidotomuudesta. Huono syönti ja / tai emon hermostunut käytös juoruavat, että pesässä eivät asiat ole hyvin. Myös pitkät, vaikertavat pentuäänit kertovat ongelmista.

Jos emot eivät pysty hoitamaan pentujaan, siirretään niiden pennut kasvatusemoille. Parhaita kasvatusemoja ovat vanhat, toista tai kolmatta kertaa penikoineet naaraat, joilla on 4-6 pentua itsellään. Tällaiseen pesään voidaan siirtää 1-3 pentua.

Adoptoitavien pentujen on hyvä olla vähän suurempia kuin kasvatusemon omat pennut. Nuorille, ensikertalaisille minkkiemoille ei kannata pentuja siirtää.

Jos pennut ovat kylmettyneitä, on ne lämmitettävä ennen kasvatusemolle siirtämistä. Lämmityksen voi tehdä esimerkiksi vuoratussa laatikossa jota lämmitetään patterilla tai lämpöpuhaltimella sopivalla lämmitysteholla. Jopa kuolleelta vaikuttavat minkinpennut saattavat virota eloon.

Pentujen on oltava virkeitä ja liikkuvia ennen siirtämistä emolle. Siirto tapahtuu siten, että emo houkuttelee pesästä ja siirrettävät pennut pannaan muiden pentujen sekaan. Siirrot merkitään siitoskorttiin.

Osalla tarhaajista on tapana tasata suuret yli kahdeksan pennun pesät, mutta myös pienet pesät (1-3 pentua) kasvatusemoille. Kokemus on osoittanut, että tällaisissa pesissä pennut kehittyvät muita heikommin.

Tasaussirroilla pyritään saamaan paremmat kasvu-edellytykset siirrettäville pennuille. Siirto tulee tapahtua mieluummin jo ensimmäisellä viikolla syntymästä. ensimmäisen tarkistuksen yhteydessä.

Siirtojen jälkeen on tarkkailtava, että emot eivät ala hylkiä adoptiopentujaan. Minkkiemo huolehtii useimmiten järkevästi sijoitetuista pennuista, mutta joskus emo alkaa hylkiä pentuja kantaen ne juoksuhäkille. Hoitajan on tarkkailtava adoptiopesiä ja tarpeen tullen etsittävä pennuille uusi kasvatusemo.

Penikointiaikana tarkastuskierroksia on tehtävä usein. On seurattava pentujen ääntelyä, emon syöntiä ja emon kuntoa sekä tarkkailtava aamulla ensimmäiseksi ja aina ruokintakertojen jälkeen onko häkin alle pudonnut pentuja. Tarvittavat merkinnät tehdään siitoskorttiin.

Lisäksi on aina huolehdittava, että kuiviketta on pesässä riittävästi. Mitä kylmemmät säät, sitä tarkempaan on oltava kuivittamisen kanssa.

Kun pennut pystyvät itse säätelemään lämpöään yli kolmeviikkoisina, kuivikkeen tarve lämpöä tuottavana materiaalina ei ole enää niin merkittävä.

KANNIBALISMI

Kannibalismia esiintyy minkkitarhoilla vaihtelevasti 5.-20.6. välisenä aikana (useimmiten pentujen ollessa 42-49 vrk:n ikäisiä). Joinakin vuosina tapauksia on vain harvakseltaan, mutta pahimmillaan kannibalismi johtaa suuriin pentumenetyksiin (jopa 5 %).

Kannibalismia aiheuttaa ennen kaikkea veden puute, mutta syy-yhteyksiä on helteisillä säillä, likaisilla pesillä ja juoksuhäkeillä, kirpuilla sekä liian kuivalla ja energiaköyhällä rehulla.

Näiden yhteisvaikutus johtaa tappeluihin, ja kun verta alkaa virrata, pureminen yltyy. Pureminen johtaa ennen pitkää kuolemaan, ellei siihen ehditä puuttua.

Jos / kun kannibalismia alkaa esiintyä, on valvontakierroksia tehtävä entistä tiheimmin ja kuulosteltava tappeluita.

Purrit pennut siirretään tarvittaessa sairashäkkiin ja hoidetaan haavasuihkeella. Sairashäkkiin laitetaan vettä juomakuppiin ja tarvittaessa rehu lautaselle. Samaan häkkiin voidaan laittaa 4 pentua. Merkinnät siirroista tehdään siitoskortteihin.

Kannibalismi ajoittuu vaiheeseen, jolloin pennut alkavat kunnolla syödä kiinteätä ravintoa. Jos rehu annetaan tässä vaiheessa liian kuivana, eivätkä pennut vielä osaa käydä vesinipalla juomassa, on odotettavissa vaikeuksia – usein myös emojen imetysanemiana.

Paras tapa helpottaa tilannetta on laittaa vesipiste lähemmäksi pesäkopin reikää sekä nostaa rehun energiapitoisuutta rasvalla (kasviöljyllä).

Tärkeää on myös huolehtia siitä, että pentuverkot pidetään puhtaina, sillä pennut eivät mene mielellään ulostekasojen yli juomanipalle. Parempi onkin poistaa pentuverkot heti kun liikkuminen normaali pohjalla onnistuu.

PENTULAATIKKO

Pentutarhan käyttö juontaa juurensa Tanskasta, mutta käytäntö on pikkuhiljaa rantautumassa myös Suomeen.

Periaate on, että lämpölampulla varustettuihin laatikoihin kerätään ”tehohoitoon” heikosti kehittyneitä räpälepentuja aikaisintaan 4,5 viikon ikäisinä. Sitä nuorempina pentuja ei juuri kannata lämpölaatikkoon siirtää.

Laatikko on noin neliömetrin kokoinen. Sen pohjalla on pentuverkko ja kuivikkeenä riittävästi kutteria. Laatikkoon voidaan sijoittaa jopa parikymmentä pentua.

Ruokana tarjotaan rehua, johon on lisätty vasikoiden maitojauhetta 1/3 rehun tilavuudesta. Rehuun lisätään vettä sopivan löysyyden saavuttamiseksi.

Lisäksi laatikon varustukseen kuuluu juoma-automaatti (esim. kanin juomapullo) sijoitettuna niin, että sotkeminen on mahdollisimman vähäistä.

Pentuja pidetään tehooidossa tarvittaessa noin viikon ajan, jonka jälkeen ne siirretään takaisin varjotaloihin 6-8 kpl häkkiinsä.

Tällä systeemillä voidaan pelastaa - tarhan tilanteesta riippuen - jopa useita prosentteja pennuista. Lisäksi huonon alun saaneisiin pentuihin saadaan myös kokoa lisää

Pentuja tehooidossa pentutarhassa.

MUUTA

Lisääntymiskaudella hygieniaseikat korostuvat. Rehuhygienian lisäksi on huolehdittava juottojärjestelmän puhtaudesta. Tarhoilla, joilla on perinteinen kuppijuotto, on pesun kanssa oltava huolellinen. Varsinkin lämpimillä säillä kuppeihin ajautunut orgaaninen aines alkaa nopeasti kasvaa levää, joten pesu noin kerran viikossa on paikallaan.

Myös vesiletkulinjasto kerää ajan kanssa letkujen sisälle orgaanista kerrostumaa, joten niidenkin huuhtelu on joskus tarpeellista. Huuhteluun on olemassa oma pesuaineensa.

Lokkien pääsy tarhalle on pyrittävä estämään mahdollisimman kattavasti. Lokit liikkuvat tarhoilta toiselle aina sen mukaan miten rehuntähteitä on tarjolla ja samalla niiden mukana kulkeutuu taudin aiheuttajia plasmasytoosista lähtien. Lokkien torjuntaa tarhoilta on ajateltava myös yleisen edun, imagon ja ympäristöseikkojen näkökulmasta.

Näin asetettu lokkiverkko lopettaa lokkien vierailun tarhalla.

Mahot ja hävittäneet naaraat siirretään pois omiin taloihinsa häiritsemästä penikoineita naaraita heti kun mahdollista. Joskus naaraat penikoivat vielä toukokuun puolivälin jälkeen, joten ei kannata kuitenkaan hätiköidä liikaa siirtämisten kanssa.

PENTUTULOS

Minkin pentutulos on Suomessa ollut viime vuosina vähän yli 4,5 pentua paritettua naarasta kohti. Tähän tulokseen vaaditaan yleensä että naarasta noin 85 % penikoi. Parempikin pentutulos voisi olla, jos vertaamme sitä ammattiveljiemme tuloksiin esimerkiksi Tanskassa tai Hollannissa.

Tanskalaisten minkkitarhaajien pentutulos on viimeisten viiden vuoden aikana ollut noin 5,5 pen-

tua paritettua naarasta kohden (Dansk pelsdyravl 6/2015).

Ero johtuu paitsi paremmasta penikointiprosentista, myös erityisesti isommasta pentuekoosta. Tuotettavien värytyyppien välillä on eroja, ja varsinkin brown / glow-tyypeillä pentutulos on luonnollisesti parempi. Musta minkki on päätyypeistä haasteellisin.

Pentutulos olisi hyvä laskea toukokuun lopulla, kun pennut ovat noin kolmeviikkoisia. Mitä aikaisemmin pennut lasketaan ennen tätä, sitä enemmän tulos kertoo vain naaraan kyvystä tehdä pentuja, ei niinkään sen emo-ominaisuuksista. Toisaalta myöhemmin laskettunakaan se ei anna oikeaa tietoa hedelmällisyysjalostusta ajatellen. Huolehdi käsihygieniasta pentujen käsittelyn yhteydessä.

Laskennassa olisikin hyvä pitää linja samanlaisena, jolloin tulokset tarhojen välillä pysyisivät vertailukelpoisena.

Kasvattajan on järkevää pitää kirjaa siitä, miten tarhalla on toimittu minäkin vuonna. Kun pentutulos kohtaa yli odotusten, on hyvä nähdä millä metodeilla tulos on saavutettu, eikä jättää asioita muistin varaan.

Tärkeää on kirjata ylös erityisesti ruokintamäärät eri jaksoina, kuntoluokat, paritusmenetelmät, penikointiajan tapahtumat, mahdolliset punnitukset ym.

Pentutulokseen vaikuttavia tekijöitä on paljon, mutta olennaista on, että edellisten vuosien metodeista pyritään ottamaan oppia - sekä virheistä että onnistumisista.

© Tapio Hernesniemi
turkistutannon lehtori
Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutus
Ajantasalla-hanke
tapio.hernesniemi@kpedu.fi

IMETYSAJAN SAIRAUKSISTA JA NIIDEN ENNALTAEHKÄISYSTÄ

Suurimmat ongelmat minkeillä imetysaikana ovat ns. märät minkinpennut ja imetysanemia. Myös jonkin verran ripuleita voi esiintyä.

Märät minkinpennut

Märät minkinpennut on monisyyongelma, jolle ei ole yksittäistä aiheuttajaa. Pentujen sairastumiseen vaikuttaa astro-virusinfektio, joka heikentää pentujen immunitteettiä ja altistaa myös bakteeritulehduksille. Bakteerit aiheuttavat pennuille suolistotulehduksen ja usein myös verenmyrkytyksen, johon pennut kuolevat.

Tyypillinen märkä pesä on kostea, emo ja pennut ovat likaisia ja pesässä on myös tyypillinen imelä haju. Usein sairastuvat ensikertalaisen emon pennut ja varsinkin emän lihavuus tai laihuus altistavat pennut ongelmille ja huonolle kehitykselle maidontuotannon heikkouden takia.

Alkukaudesta, ensimmäisien kahden elinviikon aikana, on yleensä kysymys emän sairastumisesta utare-tulehdukseen tai muihin tulehdussairauksiin.

Varsinaisesti märät minkinpennut ovat itse sairaita, niillä on keltainen limainen / vaahtoava ripuli, pesä kostuu ja likaantuu.

Alussa pentujen kynsiin kerääntyy tumma likatuppi ja ne ovat kuivan näköisiä. Vähitellen kosteus lisääntyy ja muodostuu märkä pesä, jossa pennut sairastavat ja osa kuolee bakteerien aiheuttamiin tulehduksiin.

Hoitona on alkuvaiheessa emien lääkitseminen pistettävällä lääkkeellä (Vetrimoxin vet tai Amovet vet / Betamox vet 0,5 ml/naaras). Yleensä yksi lääkityskerta riittää, mutta se voidaan uusia tarvittaessa päivittäin tai Vetrimoxin vet joka toinen päivä.

Jos sairastuneita pesiä on paljon, eikä yksilöhoito ole mahdollista, voidaan lääkitys antaa myös rehun kautta. Tällöin tulee lähettää pentuja Eviraan bakteerimäärityksiin.

HUOM! Ota ensin yhteys STKL ry:n eläinlääkäriin, jotta saat luvan ja ohjeita näytteen lähettämiseksi. Ilman yhteydenottoa lähetetyistä näytteistä peritään maksu Eviran hinnaston mukaisesti.

Pentujen tärkein ravinto on maito ja sen määrään ja laatuun vaikuttaa myös emon ruokinta. Emojen on saatava riittävästi ravintoaineita ja energiaa rehusta, eikä niiden ruokintaa pidä tarpeettomasti rajoittaa.

Imetysanemia

Imetysanemiaa esiintyy enemmän suurten pentueiden emoilla, mutta myös pienten pentueiden emät voivat sairastua. Käytännön kokemus on osoittanut, että korkea rehun kuiva-aine pitoisuus lisää anemian esiintymistä.

Pennuille tarjottava lisävesi tavalla tai toisella vähentää anemian esiintymistä. Vesikupit juoksuverkolla tai erilaiset juottoautomaatit ovat käyttökelpoisia, kunhan ne pidetään puhtaana.

Tärkeintä on, että pennuille on saatavissa riittävästi vettä lähellä pesäkopin suuta jo ennen kuin ne menevät varsinaiselle juomanipalle. Myös emot hyötyvät tehostetusta veden saannista ja anemian esiintymisen vähenee merkittävästi.

Saman rehukeittiön asiakkaiden sisällä kuolleisuus voi vaihdella rajusti. Lisäveden tarjoamisella voidaan päästä 1-2 % emäkuolleisuuteen, kun samaan aikaan jollain tiloilla emokuolleisuus voi nousta 15 %:iin.

Nipan alle asennettavilla ”pentukupeilla” on todennäköisesti positiivinen vaikutus pentujen vedensaantiin, mutta edelleen vesi on kaukana pienille pennuille.

Pentujen ja emon terveyteen vaikuttaa myös ympäristön puhtaus. Pentuverkkojen puhdistus viikoittain, jo ennen kuin pennut lähtevät pesästä liikkeelle, vähentää tautipainetta ja ennaltaehkäisee märkien minkinpentujen esiintymistä ja vähentää myös kokkidiripulien esiintymistä.

Emo ja pennut pääsevät helpommin vesinipalle puhtaalla verkolla, joten pentuverkon puhdistamisella on merkitystä myös eläinten vedensaannin varmistamisessa.

Emoja voi nesteyttää nahan alle keittosuolalla, mutta vahinko on jo tapahtunut koska emo on laihtunut ja kuivunut liikaa. Hermosto-oireista emoa mikään ei pelasta

Kokkidit

Kokkidit ovat alkueläimiä, jotka aiheuttavat elinkierrossaan vaurioita suolen seinämässä.

Viime vuosina on käytetty ennaltaehkäisevää kokkidilääkitystä rehun mukana kaikille minkipennuille. Tämä estää varsinaisen kokkidiripulin esiintymisen suurelta osalta eläimiä, vaikka joissain tapauksissa joudutaan lääkitys uusimaan myöhemmin kesällä.

Pentuverkkojen ja pesien puhdistaminen ulosteesta laskee pentujen tautipainetta ja vähentää kokkidiripulin esiintymistä.

Tyypillinen kokkidiripuli on kirkkaan keltainen limainen ripuli ja sitä esiintyy myös emoilla.

Yleistä:

- Torju kärpäset, ne levittävät tauteja ja kiusaavat eläimiä.
- Estä kirppujen lisääntyminen: siivoa ja vie pois käytetyt pehkut, kirput lisääntyvät niissä.
- Kerää pois kaikki vanhat rehut, ihrakuoriaiset syövät rehua ja lisääntyvät tilalla!
- Poista pentuverkot ajoissa!

© Anna-Maria Moisander-Jylhä
eläinlääkäri
STKL ry.

anna-maria.moisander-jylha@profur.fi

